

ПОТЕНЦІАЛ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

На основі аналізу кількісних показників потенціалу Вінницької області розкриваються унікальні ресурси регіону, зокрема, природні ресурси, виробництво продуктів харчування, енергетика, машинобудування, хімічна та нафтохімічна промисловість. Існує необхідність сприяння місцевої влади у питаннях поліпшення доступу суб'єктів господарювання до об'єктів інженерної інфраструктури.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, Вінницький регіон, ринок інвестиційних послуг, малий та середній бізнес.

Abstract

Based on the analysis of quantitative indicators of potential Vinnitsa region revealed unique resources of the region, in particular, natural resources, food production, energy, engineering, chemical and petrochemical industries. There is a need to promote the local authorities in improving access to economic entities of engineering infrastructure.

Keywords: investments, investment attractiveness, Vinnytsia region, the market for investment services, small and medium businesses.

Вступ

Дослідження проблем інвестування економіки завжди знаходилося в центрі уваги економічної науки. Це обумовлено тим, що інвестиції торкаються самих глибинних основ господарської діяльності, визначаючи процес економічного росту в цілому. Дослідженням даної теми займалися: Мітал О.Г., Шило Л.А., Марченко С.К., Орловська Ю.В. та ін.

Метою даного дослідження є оцінка інвестиційної привабливості Вінницької області, визначення основних проблем, пов'язаних з інвестиційною діяльністю області, визначення шляхів їх вирішення.

Результати дослідження

Невід'ємною частиною ринкової економіки та одним з факторів формування середнього класу як основи стабільності та добробуту українського суспільства є малі та середні підприємства (МСП). Розвиток сектору МСП сприяє зменшенню рівня безробіття в країні та збільшенню надходжень до державного бюджету, адже саме сектор МСП створює найбільшу кількість робочих місць. На жаль, в Україні підприємства малого та середнього бізнесу, які становлять 99,8% усіх підприємств в країні, постійно стикаються з низкою труднощів та перешкод, що пов'язані з недосконалістю державного управління у сфері підприємництва та низької ефективністю прийнятих регуляторних актів. Про наявність проблем розвитку сектору МСП свідчить вже те, що в світовому Індексі легкості ведення бізнесу Україна займає одну з найнижчих позицій. Різного роду адміністративні бар'єри негативно впливають на здатність місцевої влади оперативно реагувати на потреби громади, раціонально та прозоро управляти наявними ресурсами та забезпечувати сприятливі умови для ведення підприємницької діяльності та залучення інвестицій в регіони. Динаміка рівня інвестиційної привабливості Вінницької області виявилась однією з найвищих в Україні [3].

Унікальним інвестиційним потенціалом Вінницького регіону є земельні ресурси. Площа сільськогосподарських угідь складає 2 млн. га, із них рілля – 1,7 млн. га, багаторічних насаджень – 54 тис. га, сіножатей – 51 тис. га, пасовищ – 181 тис. га. 21% орних земель займають чорноземи. На території області діє близько 1199 сільськогосподарських підприємств [3].

Величезні потенційні можливості регіону по виробництву м'яса, молока і яєць можна реалізувати при розвитку кормової бази. У Вінницькій області розпочато випуск сучасних комбікормів (домішок) на основі сої і ріпаку. Інвестування в розвиток сучасної кормової бази в поєднанні з багатовіковою культурою скотарства дасть можливість робити продукцію високої якості по порівняно низькій ціні.

Область має позитивні результати майже по всіх макроекономічних показниках. Середні обсяги реалізованої продукції середнього бізнесу з 2012-2015 рр. зросли на 65,82 млн. грн. По темпах приросту обсягів промислового виробництва область зайняла 11 місце серед областей України.

В області відмічається подальше закріплення негативної динаміки розвитку малого підприємництва (зменшились на 1,08 млн. грн.). Протягом 2016 року було зареєстровано 15858 юридичних осіб і 29819 фізичних осіб – підприємців, що на 8,6% зросла кількість юридичних осіб, проте число фізичних осіб зменшилося на 7,8 % від 2013-2016 рр. [3].

На Вінниччині, попри зменшення у 2012-2014 рр., обсяг капітальних інвестицій залишався доволі стабільним та відчутно зріс у 2015 р.- 6989,9 млн. грн. Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку регіону на 31 грудня 2015р. становив 187,1 млн дол США. До п'ятірки основних країн-інвесторів, на які припадає 68,0% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 39,5 млн дол, Австрія – 32,3 млн дол, Франція – 27,3 млн дол, Німеччина – 15,4 млн дол, Польща – 12,6 млн дол [3].

Вінниччина має високий рівень транзитивності території та зручне географічне положення: незначна відстань до столиці, морських портів та кордоні. За протяжністю доріг Вінницька область посідає друге місце в Україні. Регіон рівновіддалений від східних і західних кордонів держави [2].

Вінниччина є найбагатшою на водні ресурси, площа водного дзеркала ставків перевищує 22,5 тис. га. В області проходить частина державного кордону України з Республікою Молдова, її довжина становить 202 км. Через Молдову існує транспортне сполучення до країн ЄС та Балканського півострова. Незначною є віддаленість від морських портів, що мають вихід в Середземне море (м. Одеса – 430 км, м. Миколаїв – 465 км, м. Херсон – 533 км).

Вінницька область має розгалужену мережу автомобільних доріг загальнодержавного і місцевого значення. За коефіцієнтом транзитивності своєї території Вінницька область займає перше місце в Україні. Щільність доріг складає 360 км на 1000 км² території. Територією області проходять автодороги міжнародного значення. Міжнародний аеропорт «Вінниця» розташований на відстані двох кілометрів від м. Вінниця та 7,5 км від залізничної станції обласного центру. Аеропорт має дозвіл на обслуговування міжнародних рейсів. Довжина злітно-посадкової смуги – 2500 м, що дозволяє експлуатувати літаки типу Boeing 737 і Airbus A320 [2].

Основними галузями промисловості є виробництво продуктів харчування, енергетика, машинобудування, хімічна та нафтохімічна промисловість. Основною сільськогосподарською продукцією області є зерно, картопля та цукровий буряк. Для цього регіону характерним є те, що сільське господарство переважає над промисловістю. Сільськогосподарський сектор займає головне місце в економіці регіону. Зокрема, частка сільськогосподарських земель в регіоні становить 68%. Крім того, промислове виробництво значною мірою пов'язане з сільським господарством (65,9% промислового виробництва припадає на продукти харчування, напої та тютюнові вироби) [1].

До потенційних можливостей Вінницької області належать природні ресурси, найбільшим з яких є високоякісні орні землі, економічний, виробничий та туристично- рекреаційний потенціал, інфраструктура, яка забезпечує доволі зручну доступність до регіону. Попри це, подальший розвиток регіону найбільше залежатиме від ефективності використання найвагомішого капіталу, яким є людські ресурси, а також здатності розвинути науково-технічний потенціал та інтегрувати його у виробничі процеси.

Водночас для області характерна наявність негативних тенденцій, зокрема економічний спад, низький рівень інвестування, а також структурні проблеми, зумовлені переважно моносекторальною, сильно залежною від сільського господарства, економікою, що породжує нові виклики перед керівництвом регіону. Тому питання активізації інвестиційної діяльності, покращення можливостей для працевлаштування, підтримки малого й середнього бізнесу, диверсифікації регіональної економіки є дуже актуальними.

При цьому важливо розвивати кооперацію між місцевими підприємствами, сприяти об'єднанню економічних суб'єктів у ланцюги постачань і вироблення кінцевої продукції в регіоні, підтримувати формування кластерів. Такий підхід заохочуватиме товарообіг у межах регіону,

сприятиме розвитку попиту й внутрішньо регіонального ринку, забезпечуватиме випуск продукції з більшою доданою вартістю і може виступити каталізатором активізації регіональної економіки.

Область могла б більш ефективно використовувати своє зручне географічне становище шляхом інтеграції в мультимодальні перевезення, через що актуальним питанням є розвиток логістичних та сервісних потужностей для обслуговування перевезень, передусім вантажних.

Висновки

Таким чином, низький рівень інвестування в області за наявності значного інвестиційного потенціалу вимагає особливої уваги як до присутніх у регіоні, так і до залучення нових прямих іноземних інвестицій і супроводу інвесторів. Необхідно вибудувати системну роботу у цій сфері, креативніше підходити до підготовки й проведення маркетингових заходів. Важливим напрямом діяльності має стати розробка маркетинг-планів, підвищення якості промоційних продуктів та розширення діапазону участі в маркетингових заходах для регіону, формування його позитивного іміджу. Вимагає оновлення та актуалізації інформації як на регіональному інвестиційному порталі, так і на інтерактивній інвестиційній карті України.

Варто зазначити, що представники місцевої влади вбачають вирішення завдань у сфері інвестиційної діяльності в інституційному плані шляхом створення місцевої агенції регіонального розвитку із функцією залучення та супроводу інвесторів.

Представники бізнесу та інститутів громадянського суспільства підтримують таку ініціативу, але вважають за необхідне сформувати потужну команду фахівців та виробити чітку стратегію дій для розвитку регіону, включаючи можливість перегляду та оновлення стратегії регіонального розвитку області.

Необхідне сприяння місцевої влади у питаннях поліпшення доступу суб'єктів господарювання до об'єктів інженерної інфраструктури, зокрема енергозабезпечення, що дало б змогу знизити витрати та пришвидшити реалізацію інвестиційних проєктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мітал О. Г. Інвестиційна діяльність регіонів на сучасному етапі розвитку економіки // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – №1. – С. 13-17.
2. Марченко С. К. Іноземні інвестиції в умовах економічного зростання Вінницької області (інтернет ресурс. Режим доступу: www.inkonf.org.ua).
3. Проєкт міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проєкт ПРОМІС) (інтернет ресурс. Режим доступу: www.pleddg.org.ua).

Діана Олександрівна Гладка – студентка групи МОФ-146, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: hladka1997@mail.ru

Науковий керівник: – *Небава Микола Іванович*, кандидат економічних наук, професор, декан факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Diana O. Hladka- Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: hladka1997@mail.ru

Supervisor: *Nebava Mykola Ivanovich*, PhD, Professor, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University. Vinnitsa.